

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIBRIS||
COMPREHENSÆ.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XV. Quinam sint ad Concilium conuocandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

minus orauit, ne deficeret fides eius, Luc. 22. Poterit tamen in illis duobus casibus congregari Concilium imperfectum, quod sufficiet ad prouidendum Ecclesiæ de capite. Ecclesia enim sine dubio habet auctoritatem prouidendi sibi de capite, quamuis non possit sine capite statuere de multis, de quibus potest cum capite, vt rectè docet Caietanus in opusculo de potestate Papæ, cap. 15. & 16. & multò antè Presbyteri Romanæ Ecclesiæ in epistola ad Cyprianū, quæ est 7. lib. 2. in operibus Cypriani. Porrò Concilium istud imperfectum fieri poterit, si vel indicatur à collegio Cardinalium, vel ipsi per se Episcopi in locum vnum conueniant.

CAPVT XV.

Quinam sint ad Concilium conuocandi.

DISSERVIMVS hætenus de caussa finali, & efficiente Conciliorū, nunc de his, ex quibus Concilia præcipuè constant, qui quasi materia dici possunt, differendum est. Sunt autem initio annotanda duo. VNUM est, Ecclesiam vniuersam quatuor contineri hominum generibus; sunt enim aliqui clerici, aliqui laici, & rursus ex clericis, alij prælati, alij nõ prælati; item ex laicis, alij principes, alij priuati, hæc distinctio, tametsi ex parte ab hæreticis huius temporis non recipiatur, tamen ex parte etiam recipitur; nam illi etiam fatentur esse quosdam certos homines dedicatos ministerio Verbi, quibus ex officio cõuenit docere, & pascere populum, quos ipsi ministros vocant, & rursus inter eos alios esse maiores, quos vocant superintendentes, alios minores, quos tantum ministros appellant.

ALTERVM est, in Conciliis multis de caussis aliquos interesse posse. alij enim interfunt, vt iudices, qui dicuntur habere suffragium decisiuū, alij vt disputando examinent difficultates, qui dicuntur habere suffragium consultiuū, alij vt ministrent, quales sunt notarij, custodes, & alij vt defendant Concilium, & dent operam, vt intus & extra omnia sint pacata. Quæstio igitur est, qui sint ex illis quatuor hominum generibus vocandi ad Concilium, & qua de caussa.

Aduersarij nostri duo dicunt. PRIMVM, ex omni genere hominum debere interesse eos, qui eruditi sunt, & omnes debere esse iudices, atq; habere suffragium decisuum, quidquid sit de aliis muneribus. Ita disertè scribit LUTHERVS in libro de Conciliis, parte 2. pagina 264. vbi vult ex omnibus locis debere cõgregari ad CCC. homines doctos in sacra Scriptura. IDEM scribunt Protestantes in eo lib. quem inscripserunt; *Causa cur Electores, & ceteri Confessione Augustana addicti, ad Concilium Tridentinum non accedant.* Postquã enim dixerant, primam causam esse, quia Concilium fuerat indictum à Pontifice, ponunt secundam causam, quia in eo non habuerant suffragium nisi Cardinales, Episcopi, Abbates, & generales ordinum, cùm debuissent omnes viri docti etiam laici suffragium habere decisuum. IDEM prorsus docet Carolus Molinæus in suo cõsilio de Concilio Tridentino non recipiendo, §. 28. Idem Magdeburgenses Cent. 1. lib. 2. cap. 9. col. 548. vbi explicant historiam Concilij Apostolorum, de quo Act. 15. & dicunt in eo Concilio, postquam dictæ sunt sententiæ, à tota Ecclesia collata fuisse suffragia, & omnium iudicio definitum, hominem iustificari soli fide sine operibus.

SECUNDO dicunt, Concilium Ecclesiæ non constare nisi ex verè piis, & electis, id quod apertè docet Brentius in Confessione VVirtenbergensi, capite de Conciliis, vbi postquam dixerat, Concilia debere cedere Scripturis, reddit rationem, quia de Scripturis certi sumus, quænam sint, & quòd sint infallibilis veritatis; at de Conciliis nõ item, quia non quilibet cœtus hominum est vera Ecclesia, cùm non omnium sit fides, neque omnes sint electi. idem etiam tenentur dicere Confessionistæ & Calvinistæ, qui, vt infra videbimus, solos electos & sanctos ad Ecclesiam pertinere volũt, & certè Concilium Ecclesiæ non nisi ex hominibus Ecclesiæ constat.

AT CATHOLICORVM sententia est, solos Prælatos maiores eosque omnes, id est, Episcopos in Conciliis generalibus & provincialibus habere ius suffragij decisui ordinariè, ex priuilegio autem & consuetudine, etiam Cardinales, Abbates, & Generales Ordinum, licet Episcopi non sint; ex Presbyteris autem & aliis Clericis minoribus tantum vocari aliquos

quos viros doctos, qui iuuent in disputando, vel aliis ministeriis; Principes autem vocari, tum vt Concilium defendant, tum vt testes & conscij decretorum Concilij, postea transgressores & contumaces pœnis corporalibus puniant. Denique, ex priuatis Laicis tantùm vocari aliquos, qui videantur vtiles, vel necessarij ad aliquod ministerium Concilij. Hanc sententiam esse Catholicorum, patet tum ex personis, quæ interfuerunt Concilio Tridentino, tum ex Ioanne de Turrecremata lib. 3. cap. 12. & 15. & aliis Catholicis auctoribus.

Nunc ad probationem accedamus sententiæ nostræ, & refutationem contrariæ. ac primùm sententia illa posterior non eger refutatione, tum quòd refutanda sit in quæstione de Ecclesiæ definitione, tum etiam, quòd tam falsa sit, vt se ipsam destruat; nam quod dicit, Concilium constare ex electis & sanctis, affirmat aliquod esse Concilium, & nullum esse Concilium; nam ponit esse Concilium, dum explicat, ex quibus hominibus constet; in mò Brentius ad eò præsupponit esse, vt dicat, magnâ esse auctoritatem Conciliorum; & tamen cùm dicit ex electis constare, cogitur dicere, nullum esse Concilium. Concilium enim facere, est homines inter se coniungi & coire in vnum, electi autem in hoc mundo non possunt inter se coniungi, cùm nemo sciat, quinam sint electi. quod si qui aduersariorum non requirunt in veris Ecclesiæ membris electionem, requirunt tamen internam fidem ac pietatem, ac proinde non poterunt vnquam ostendere vllum Concilium, quod certò dici possit Christianum Concilium, cùm internam fidem ac pietatem in aliis nemo videat.

PRIOR autem sententia refellenda nunc est, ac PRIMO, ratione desumpta ex Scriptura sancta; definire in Conciliis ea, quæ sunt credenda, vel agenda, proprium est munus pastorũ; id enim propriè est pascere, est enim docere, & docere ita, vt teneantur alij credere. Porro docere, esse pascere, patet Hier. 3. *Dabo vobis pastores secundum cor meum, & pascet vos scientia, & doctrina.* Item ad Ephe. 4. *Alios autem pastores & doctores.* Vbi notat Hieronymus in hunc locum, & Augustinus epist. 59. ad Paulinum, coniunctum esse nomen pastoris cum nomine doctoris, quia proprium est pastorum docere.

At non sunt pastores laici, nec Ecclesiastici quicumq;, sed soli Episcopi; sic enim legimus Act. 20. *Attēdite vobis & vniuerso gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* & Ioannis ultimo, Petro dicitur: *Pasce oues meas.*

Si quis autem contendat, omnes Christianos esse Episcopos, & quod dictum est Petro, omnibus Christianis esse dictum; is demonstrare debet, quinam sint illi, qui in Ecclesia dicuntur oues; si enim omnes sint pastores, vbi oues? quod si quidam sunt pastores, id est, Episcopi, & quidam oues, id est, Laici, & soli pastores in Conciliis conuenire debent, vt definiāt quæ sint bona pascua, quæ verò noxia; certè sequitur, non Laicorum, sed Sacerdotum esse Concilia. ADDE, quod Philippus in locis cap. de numero Sacramentorum, & Calvinus lib. 4. Institut. cap. 14. §. 20. ponunt Ordinationem pastorum, qui dedicantur ad pascendum, id est, docendum populum, inter Sacramenta Ecclesiæ. Et apertè dicit Calvinus, hoc Sacramentum non esse commune toti Ecclesiæ, sed tantum quibusdam, qui per illud initiantur. proinde ex eorum confessione, Laici non ordinati, non sunt pastores, sed oues tantum, ergo non conuenit eis docere, præferim ea auctoritate, vt fit in Conciliis.

Probatur SECUNDO, testimoniis veterum. Prima Concilia in Ecclesia celebrata fuerunt tempore Victoris Papæ, super quæstione Paschatis. de iis sic loquitur Eusebius lib. 5. hist. cap. 23. *Ob quam causam, inquit, conuentus Episcoporum, & Concilia per singulas quasq; prouincias conuocantur.* Hæc ille. Qui non quorumuis eruditorum, sed Episcoporum dicit congregata esse Concilia; quod idem docent Cyprianus in initio epistolæ ad Iubaianum, Hilarius lib. de Synodis, Ambrosius epist. 32. Hieronymus lib. 2. Apologiæ contra Rufinum, Augustinus epist. 119. Leo epist. 16. & sequentibus, Rufin. lib. 10. hist. cap. 1. Athanas. in epist. ad solitariam vitam agentes, aliiq; Patres, qui passim asserunt, Concilia Episcoporum esse.

Præterea Theodosius iunior in epistola ad Ephesinam Synodum, quæ exstat in primo tomo eius Concilij, cap. 32. *Illicitum est, inquit, eum, qui non sit in ordine sanctissimorum Episcoporum, Ecclesiasticis immisceri tractatibus,* PVLCHERRA quoq; Imperatrix in epistola ad Strategum Bithiniæ, quæ

quæ habetur ante Concilium Chalcedonense, iussit, ut Clerici, Monachi, & Laici, etiam vi repellerentur à Concilio, exceptis paucis illis, quos Episcopi secum duxerant. In Concilio Chalcedonensi, act. 1.º cum ad Martinum Archimandritam mitteretur, ut subscriberet, respondit, non esse suum, sed Episcoporum tantum subscribere. Et in eodem Concilio cum pro Dioscoro Monachi & Laici ingressi essent, sæpius Patres clamarunt: *Mitte foras superfluos, Concilium Episcoporum est.*

TER TIO, probatur ex Conciliis, hætenus celebratis; nam omnium Conciliorum decreta ab Episcopis solis facta esse, patet ex subscriptionibus. ubiq; enim inveniuntur soli Episcopi subscripsisse, exceptis paucis generalibus, quibus Imperator etiam subscripsit, sed alia forma, quàm Episcopi; Episcopi enim definiendo, ut Iudices, Imperatores consentiendo, subscripserunt; & quibusdam etiam paucissimis, ut Florentino, Lateranensi, & Tridentino, quibus subscripserunt Abbates & Generales Ordinum, ceteri, quamvis optimi & doctissimi essent, nunquam sunt admissi, nisi ad consultandum, excepto Concilio Basileensi, ubi Presbyteri admissi sunt ad suffragium decisivum, sed perperam & contra morem omnis antiquitatis, nec illud Concilium fuit legitimum, ut supra diximus.

QUARTO, probatur rationibus; nam in primis negotia Ecclesiastica & publica, à personis Ecclesiasticis & publicis tractanda sunt, ut notum est, tales autem soli sunt Episcopi. Deinde, si omnes homines docti admitti deberent, vel nunquam essent Concilia generalia, quia vix possent omnes docti totius Ecclesiæ conuocari; vel si tandem congregarentur, esset impossibile regere tale Concilium, propter nimiam multitudinem, præterea tunc sine dubio plures essent in Concilio inferiores, quàm superiores, & proinde tunc verè vinceret maior sententia meliorem, & in Ecclesia regerentur superiores ab inferioribus, non è contrario, quod absurdissimū est. ITEM si ita esset, tunc facile posset vnus Princeps, in cuius regione sit Concilium, definire quidquid veller; posset enim facillimè colligere omnes Presbyteros & doctos homines suæ provinciæ, & in Concilium introducere, id quod non possent alij Principes, qui longè abessent. DENI-

QVÆ, nulla est Respublica, quæ ratione naturali docente, non habeat aliquem ordinem in comitiis, ita vt nō quicunque de plebe, sed tantum Principes & capita ceterorum locum & suffragium habeant.

CAPVT XVI.

Soluuntur obiectiones aduersariorum.

AT obiiciunt PRIMÒ à Protestantibus in libello, qui inscribitur, *Causa; &c. testimonium Luca Act. 15.* vbi sanctus Lucas loquens de primo Concilio Apostolorum, ait: *Conuenerunt Apostoli & Seniores videre de verbo hoc.* Et infra: *Tunc placuit Apostolis & Senioribus cum omni Ecclesia;* vbi videmus, non solum Apostolos, sed etiam Presbyteros & Laicos in primo Concilio adfuisse.

RESPONDEO, in isto Cōcilio interfuisse Apostolos, tanquam iudices, ad definiendum, Presbyteros autem ad consultandum; plebem autem non esse vocatam, sed tamen adfuisse, & consensisse, non quidem definiendo, vel disputando, sed tantum audiendo, & non reclamando; quod ita esse probatur dupliciter: PRIMVM, ex consuetudine Ecclesiæ, quæ est optima Scripturarum interpret; nam cum in omnibus Conciliis, quæ post Apostolica tempora sunt celebrata, hunc ordinem obseruatum esse constat, vt soli Episcopi fuerint iudices, licet præsentibus adfuerint multi alij, vt Clerici, vel Laici, idem omnino in Apostolico Concilio seruatum esse credere debemus. Nec enim Ecclesia vniuersa, ac præsertim primis illis temporibus, ab Apostolorum exemplo & traditione discessisset.

DEINDE, hoc idem ex ipso contextu demonstrari potest; nam quod Apostoli & Presbyteri tantum vocati sint, patet ex eo, quod ibi dicitur: *Cōuenerunt Apostoli & Seniores videre de verbo hoc,* vbi nulla mētio fit plebis. DEINDE, quod tam Apostoli, quam Seniores loquuti sint, donec discutebatur controuersia, colligitur ex verbis illis (*& cum magna disquisitione fieret*) quod verò post disputationem, in qua Apostoli & Presbyteri loquuti erant, soli Apostoli sententias definiti-